

מקור

הפגם: מילה

החיתוכים כאברי המין והציכוי ליוציה (צ. ברטובה, 208 עמודים) זהו ספר שאפילו אם תרצה לקנותו בחנות הספרים, לא תוכל לעשות זאת. מסתבר שהמחבר איבד את האומץ, כשהיה עליו להביאו לפני הקהל הרחב, וזאת אחרי שעבד עשרים שנה באיטוף החומר ובכתובתו, והשקיע פרוטותיו המעטות בהדפסתו. צ. ברטובה חשש שמא הכותרת הנוצזת תצרות את עיני הקהל, תביא להמולה בקרב הציבור הדתי והמסורתי בארץ. כי הספר, לא פחות ולא יותר, מנסה להוכיח שברית-המילה כמה כסיוס. לא סיוס מוחלט חלילה, שהרי כל עובר ושב ברחובות תלאיבי יכול היה להפריך את דבריו, אלא שהסיוס, לדבריו, הוא הורמונאלי.

טוען ברטובה: המילה היא תוצאה של עבודת אלילים וקנאת זקן השבט בבנים הצעירים. המילה אמנם תורמת להתפתחות מהירה עד גיל ההתבגרות, אך מכאן ואילך צועדים הנימולים במקום אחד בעוד הערלים ממשיכים להתפתח. ועוד טוען ברטובה: לעזרה יש קשר ישיר עם כוח ההבחנה של האדם. העמים הנימולים נוטים לקוצר-ראיה, אין להם חוש ליופי ולכן לא הקימו מחוכם פסלים וציורים גדולים, ומשום כך אין להם יחס לטבע ולניצולו (לדוגמא: עם כבוש ארצות המזרח עליידי הערבים הנימולים, נפסקה מסורת ניצול אוצרות המים הטבעיים, עימם נהרסו הסכרים שבנוו על-ידי התושביים הערלים, האדמה הפוריה הפכה למדבר).

השכנוע עזר. צ. ברטובה יש לו יסוד לחשוש מהופעה בפני הציבור, אם כי הוא בעצמו הנו נצר למשפחת רבנים וישראלי ותיק. מאז עלה ארצה בשנות העשרים, הסיפק לעסוק כמעט בכל סוגי העבודות. מי עבודת בנין ועד משחק בתיאטרון, מלימוד משפטים ועד חברות בקיבוץ. בשנים האחרונות הוא ספק ממשלתי נחבא אל הכלים, המקדיש את זמנו הפנוי לעיבוד החומר שהחל אוסף, כאמור, עוד לפני עשרים שנה. באברי המין, או ליתר דיוק, בחיתוכים בהם, החל להתעסק לאחר שסופר לו על נצר נוצרי מפגר, שהחל להתקדם באופן מפליא, אחרי שערכו לו מילה. ברטובה החל להתעניין בדבר והגיע למסקנות שהגיע באותה תקופה נולד לו בן. הוא לא רצה למול אותו, אך שכנוע משפחתי תקף, בדרמות וזודות, סבתות ושאר מיני קרובים, אילץ את הסופר בעל הקונו לתת, וכמו אברהם אבינו הקריב את בנו על מזבח לה' עקרון, ערך ברית מילה כדת, כדי שיוכל לעסוק בשקט במחקרו. כך קרה שהלוחם הראשון נגד ברית המילה מטעמים מדעיים, המאשיך במסורת וזאת לגבי בני ביתו. כעת מחפש ברטובה מתרגם לאנגלית עבור ספרו, שאפשר להשיגו רק באופן פרטי אצל המפיץ כספי, הוא משוכנע שאם הספר יופץ בחוץ-לארץ, יעורר הדיוס רבים, ויזכה לתמיכת גדולי המדענים בעולם, ש' משוממה לא עלה רעיון זה במוחם.

חלפי וזראי במחוז לא על הראש, על הרגליים

של כוכבי קולנוע רבים, וזו חברי להקת הרקוד של יונתן כרמון השהים בארצות הברית. תחילה הוזמנו כאורחי של ד"ר קיי לחזות בתצלומי סרטו החדש זמס פרוטות. בהפסקה הצטייר דני קיי בחפיסת גרעינים, ותוך כדי פיצוץ, ניסה להעלות מספר מילים עבריות ומספר שירים שלמד בארץ. אחרי שנערכה להם מסיבת קבלת פנים על ידי הווג ההוליוודי החדש אל"ר זמס טיילור ואדי פישר, עברו חברי הלהקה לניו-יורק, שם הופיעו בארוחה חגיגית במלון וולדורף-אסטוריה. כשסיימו את הופעתם, אירחה להחברה את הזמר הכושי הירי בלפונטה המופיע במלון, ובלפונטה שר לכבודם את הבה נגילה בעברית.

★ ★ ★

בנציוני ומשיך לצייר

אזרה חמורה היתה כלולה לשרדנית קול-ישראל מרים תמיר בדיה מדעי שנמסר לה על ידי מומחה לחכמת היד ד"ר הנדן בן-אריס, שבזק את קוי כף ידה. האזרה: לא להתקרב למים. מאז הפסיקה מרים לשחות תה. עובדות אחרות שגילה המומחה לשרדנית: היא טיפוס של אשת מצלית, מאוד לו עסקה בחקלאות שנת עסקים, לא אינטלקטואלית במיוחד, אהבת צמלית, מאוד לו עסקה בחקלאות או בגנות. אכזבה נוספת: שום נסיעה חשובה אינה צפויה לה באופק. . . לביקור בלתי צפוי במועדון הלילה שלו, וזה הש' בוע איש אילת רפי (גולסון) אילון. המבקרת — מלכת היופי של מאת השנים מקנדה ג'ואן גרינלנד שסירה באילת. המבקרת בת ה-19 הוקסמה כל כך מהמ' קום, שביקשה לחתום את שמה בספר האורי-חיים רפי, שלא חשב על מתקן מסוג זה, הגיש לאורחת ספר קבלות, בו חתמה את שמה. אחרי לקח כזה, הכין רפי ספר אורי-חיים אמיתי ומקורי — עשוי מגליל גייר טואלט. . . חוש הערכה עצמית גדול יותר, היה לבמאי הצעיר אברהם ניניו. כשבמנו לבא ולביים באילת חזיון-עם, ביקש ניניו תמורת עבודת הבימוי סכום של ארבעת אלפים ל"י, שהוא הסכום אותו מקבלים מחבר החזיון, המלחין, והשחקנים גם יחד. . . כאשר ביקרו השבת שחקני תיאטרון זרה יעקב בודו, שי דנו ופרץ הלוי בבית-סוהר מרכזי כדי לשעשע את האסירים, כינסו הסוהרים את כל אויבי לוסית הכלאל לחזות בהצגה. רק אדם אחד לא רצה לצאת מתאו. היה זה הפרופ' הנוצז ישראל בנציוני, שהגיב בצעקה על דרישת הסוהרים: "עזבו אותי, אין לי זמן, אני מצויר". . . מהפכה קיצונית אירעה לאחורנה בחייו של השחקן היהודי האמריקאי לארי מונטיין, שהגיע ארצה לפני חודשים מספר והספיק כבר להשתתף בסרט עמוד האש. לארי הגיע ארצה בחברתה של גיקול, בת איכרים צרפתיים העוסקת בשוור ובדוג' מנות. הווג לא יכול היה להינשא, בגלל סירובם של הורי גיקול, והחליט לבנות את חייו בארץ. אולם אחרי לא הצליח למצוא פרנסה לאשתו. יום אחד גילה כי רעייתו נעלמה מחדרם המשותף בתלאיבי. חיפושיו אחריה הביאוהו לידי מסקנה קיצונית. הי שניים החליטו לעזוב את העיר, עברו לקי-בוץ בית-השישה, שם עובדת גיקול כמגישה במטבח בעוד לארי עובד כובלן.

בלבד באנגלית. למרות זאת הבין דין את בקשתה להצטלם יחד עמו, שילב את ידה בינו החבושה בגבס. למחרת היה דיין מדי-ריכה בסיוור קצר באוניברסיטה. . . כעבור ארבעה ימים קיבל דין את פניה של כוכבת סרטים אמריקאית ג'ניפר ג'ונס. הוא סעד בחברתה ובחברת בעלה במסעדת אקרד-פוליס בתלאיבי, אחרי שהשניים חזרו מסיוור בגליל. . . אם דין מתחנן ברצינות לשמש מארח לכל כוכבות הסרטים המבוקרות בארץ עליו להתכונן לעוד ביקור. היה הררי עומדת להגיע ארצה לחופשה קצרה בעוד שבועיים. . . יותר מרחיק לכת מחיה, היה ד"ר משה פלדנקריין, רופאו של ראש הממשלה, שהעמיד כבר דור שלם על הראש. הוא יצא השבוע ליוק אנד קצר לניו-יורק, ואסף בדרך את תרומתו של גדיב אמריקאי, שתרם כסף למכון לתרבות-הגוף, התעקש כי פלדנקריין יבוא בעצמו לקחת את הכסף. . . בתרבות הגוף עוסק קום גם שלוש פעמים בשבוע שחקני הקאמר'י אורי לוי ועודד תאומי, הנפי גשים בביתה של ריקה זראי, עוסקים בתרגילי עמידת-ראש, בקשותיהם של שחקני הקאמר'י האחרים, כמו יוסף ידין ואורנה פורת להצטרף לקבוצה נחוו בינתיים. החברה העומדת על הראש היא סגורה בהחלט. . . לעומת זאת אירחה ריקה זראי לחברה לשחקן קאמר'י אחר, אברהם חל"י פלי, שזכה לאחרונה לתשבחות עבור משחקו כאוקרינה בהצגת הערב אימפרוביזציה, אילת שבמקום על הראש, עברה הפגישה ביניהם על הרגליים; השניים רקדו יחד במסביבה שערך הקאמר'י, וזו לתשואות מצד הנור כחים. אגב, חלפי ממשיך גם כמשורר. ספר שיריו השני יצא לאור השבוע. . . לחברתם

אשאל בביאליסטוק

במזל של שיכחה עמדו השבוע מעשי של שר הדתות הרב יעקב משה טולדן דאנו. אחרי שבכנסת לקח בטעות מהמלכתה את מטריית ח"כ מרדכי נורוק, במקום מטרייתו, למרות שעל מטריית נורוק היו חקוקות האותיות הלטינית מ. נ. החליף שר הדתות במלון המלכים גם את לבושי ולקח מעיל לא לו. אמר על כך הרב מרדכי נורוק: "זוהי אצבע אלוקים, הרב טולדאנו לוקח בטעות מה שלא שייך לו". . . יותר מזל היה ליושב ראש הכנסת יוסף שפרינצק. כשנלקח השבוע לבדיקות לבית-חולים ירושלמי, הוחזק בחדרו מתקן מיוחד, לפיו יוכל לעקוב אחר גיבוני הכנסת. . . מאושר ממנו היה ג'ון הגרטי, מנהל משלחת הסיוע האמריקאית. הגרטי הידוע כחובבי-זרמה מובהק, הפורט לפעמים על גיטרה, הפתיע את הנוכחי במסיבת חנוכה, שנערכה מטעם אגודה לידידות ישראל-אמריקה, כאשר פצה בשירה מעוז צור ישועתי בעברית צחה. . . משל משעשע העלה השבוע בכנסת, ח"כ אהודת העבודה נחום ניר. היה זה בשעת נאומו על משאלה-עם המוצע לכנסת, כאשר ראש הממשלה שיסע אותו בקריאת ביניים: "זה (משאל העם) טוב בשבילך, אתה קטן". סיפר ניר: מספרים על שני יהודים שהתחכחו ביניהם מה טוב יותר לאכילה לוקשן או פרפלך. אחד מהם אמר כי הוא מעדיף לוקשן. מדוע? — משום שלוקשן יש לא רק מעל לכף אלא גם מתחת לכף. אמר היהודי השני: מוחל טובות, אני רוצה פרפלך. כי אז אני יודע מה יש לי על הכף, מה שאין כן לגבי לוקשן, כי את מה שמתחת לכף אפשר לאבד". . . על אותה רמה בערך עמד הויכוח שהתנהל בין ח"כ הציכ יוסף סרלין לבין ח"כ אהודת-העבודה יגאל אלון. כאשר הפריע אלון לסרלין בשעת נאומו, קרא סרלין לעברו: "לא כולם פקחים כמו אכרי הגליל". אלון לא נשאר חייב, השיב: "אני מבין: סותרתי ורשה פקחים יותר". "אני מביאליסטוק ולא מורשה", תיקן אותו סרלין. אלון תיקן זה התנקה בו. חברי הכנסת השתדלו להוכיח את פקחותם הרבה, וכשמנחם בגין דיבר על משאל-עם במצרים ובסוריה, קראו רבים לעבר סרלין: איך היה בביאליסטוק? סרלין קיבל את הדברים ברצינות. בביאליסטוק היו בחירות יחסיות איזוריות, השיב. אלא שרוב חברי הכנסת לא הסכימו להשליט במדינה את שיטת ביאליסטוק.

★ ★ ★

עומדי-ראש בע"מ

לפני שבועה את ישראל, וזכה כוכבת הקולנוע הצרפתית פרנסואז ארנולד להביא שים את חלומה ולהפגש עם אלוף משה דיין. היה זה בשעת ביקורה בירושלים. מלחיה של השחקנית מיהרו לאוניברסיטה. להביא את דיין אל מלון המלך דוד, לבוש בפשטות כשספריו עמו. השיחה ביניהם התנהלה בכבוד כיוון שדיין אינו שולט בצרפתית ואילו לכוכבת יש ידיעה קלושה

פסוקי השבוע

- ראש הממשלה דויד בן-גוריון, בכנסת: "כל אלה שיושבים פה, יושבים רק בזכות שניים-שלושה ברשימה שלהם. כל השאר עשה המזכיר."
- הסופר אהרון מגר, על השאלה מי הוא יהודי: "לא ברית מילה קושרת אדם לעמו, אלא ברית מלה. מלה אחת בלבד: יהודי."
- המשורר היהודי מארצות-הכרית אהרון צייטלין, באותו ענין: "יהודי נקרא זה המתפלפל בשאלה מי הוא יהודי."
- היועץ המשפטי לממשלת ישראל, חיים כהן: "אין בפני המדינה תפקיד יותר מכוונה, יותר חשוב, ויותר דחוף מאשר המלחמה נגד חלאת האדם הנו, אשר הם רועי הזונות."
- העיתונאי שמעון צבר, על מלחה העליה: "כל העם קם כאיש אחד לביצוע התנדבותי של המשימה. כולם קמו כאיש אחד, אבל לא בבת אחת. קודם קם ראש הממשלה והקים את השרים, שהקימו את חברי הכנסת, שהקימו את ראשי האיגוד המקצועי, שהקימו את ועדי העובדים, שהקימו את כל השכירים על רגליהם, בהתנדבות."
- אמנון קפליון, הכתב לעניני ערבים של על-המשטר: "לו היה נאצר פונה אלינו לעזרה, לדעתה היינו צריכים לעזור לו, כי הוא מבטא את השאיפות הלאומיות של הערבים."
- שר האוצר לוי אשכול, בעת בכנסת: "חבר הכנסת יוסף ספיר אומר: אינני מוצא את ידי ורגלי בכל החשבונות האלה של השיכון. אני יכול לענות לו על כך: לא דיים ורגליים נחוצים לזה, אלא ראש ולב."
- ראש עיריית רמת-גן, אברהם קריניצי: "כל נגר יכול לשמש כראש עירייה, אבל לא כל ראש עירייה יכול להיות נגר."
- עתון הערב "מעריב", על הפגישה בין פרנסואז ארנול לבין משה דיין: "שלוש העיניים המפורסמות ביותר של ברית צרפת-ישראל נפגשו השבוע."

חרגום

עד ההגנה

משפט הרצח (טראור רוברט, עברית: א. חשביה, 436 עמודים) הוא ההודמנות הראשונה הנחנת לעו"ד פאול ביגלר להו' כיה את כשרונו כחיים האזרחיים, לאחר שעזב את משרתו כתובע מחוזי במדינתו. מיישגן, ארה"ב. ביגלר חוסף הודמנות זו בשתי ידי וזאת למרות התחושה שלקוחו אשם ברצח, וידיעתו שלא יזכה לראות ממנו פרוטה. במאמציו לזכות את הנאשם, הופך עורך-הדין השאפתן להיות פסיכיאטר, בלש, ואפי' לו כמעט מאהב. אמנם אין הוא מפליח להוכיח את לקוחו, פרדריק מניון, חף מפשע, אך ללא מאמץ רב עולה בידו להוכיח כי הנרצח, ברני קיל, היה נבל מושלם. מכאן ועד לזיכוי של מניון בגלל סירוף רגעי בזמן הרצח או, כפי שהגדיר הפסיכיאטר, "דחף שאינו ניתן לריסון". אך צעד אחד, וביגלר עובר אותו בהברקות משפטיות רבות, מפלס דרך לקריירה משפטית מזהירה. כאשר לקוחו המשוחרר של ביגלר מסי תלק "מתוך דחף שאינו ניתן לריסון", בלי לשלם לו אפילו אסימון מתוק, לא מצטער על כך עורך-הדין כלל. הוא זכה במשפט וגם באהבתה של מרי היפהפיה, אשר ברני קיל המנות הוריש לה את כל הונו.